

Dreptul Uniunii Europene

- Tematica de examen: sesiunea noiembrie 2011 -

1. Izvoarele dreptului Uniunii Europene

- noțiune;
- clasificare;
- izvoarele primare ale dreptului UE;
- izvoarele derivate ale dreptului UE;
- acordurile externe ale Comunităților/Uniunii Europene (normele care provin din angajamentele externe ale Comunităților/Uniunii Europene);
- izvoarele complementare ale dreptului UE;
- izvoarele nescrise ale dreptului UE;
- jurisprudență: *Comisia c. Consiliul*, C-45/86; *Comisia c. Consiliul*, C-300/89; *Spania c. Consiliul*, C-350/93; *Comisia c. Consiliul*, C-84/94.

2. Aplicarea normelor juridice ale UE în ordinea juridică a României

- caracteristicile ordinii juridice a UE:
 - prioritatea dreptului UE în raport cu dreptul interne;
 - aplicarea directă și efectul direct al normelor juridice ale UE;
 - jurisprudență: *Van Gend en Loos*, C-26/62; *Costa c. ENEL*, C-6/64; *Marshall*, C-152/84; *San Michele* C-9/65; *Simmenthal*, C-106/77; *Marleasing*, C-106/89; *Kreil* C-285/98; *Factortame*, C-213/89; *Francovich și Bonifaci*, C-6/90 și 9/90; *Brasserie du Pêcheur*, C-46/93; *Factortame III*, C-48/93.

3. Principiile ordinii juridice a UE

- principiile generale ale dreptului UE (jurisprudență: *Köster*, C-25/70; *Heylens*, C-222/86; *Mulder*, C-120/86).

4. Sistemul instituțional al UE. Aspecte generale

- principiile care stau la baza organizării și funcționării sistemului instituțional al UE;
- organizarea, funcționarea și atribuțiile/competențele instituțiilor UE: Consiliul European; Consiliul; Comisia Europeană; Parlamentul European; instituțiile jurisdicționale (Curtea de Justiție; Tribunalul; Tribunalul Funcției Publice).

5. Acțiuni introduse în fața CJUE

- acțiunea în anulare;
- acțiunea în carență;
- acțiunea în interpretare;

- jurisprudență: *Plaumann*, C-25/62; *CILFIT*, C-283/81; *Foto-Frost* C-314/85; *Codorniu*, C-309/89; *Extramet*, C-358/89; *Unión de Pequeños Agricultores*, ; *Dorsch Consult (1)*, C-54/96; C-50/00 P; *Jégo-Quéré*, T-177/01 și C-263/02; *JIPA*, C-33/07.

6. Procedura pentru neîndeplinirea obligațiilor asumate de statele membre

- Jurisprudență: *Franța/Marea Britanie* C-141/78; *Comisia/Irlanda*, C-248/81; *Comisia/Grecia*, C-387/97.

7. Libera circulație a mărfurilor în spațiul UE – jurisprudența în domeniu

- concepte;
- mărfurile care beneficiază de libera circulație;
- interzicerea taxelor vamale și a taxelor cu efect echivalent taxelor vamale;
- interzicerea restricțiilor cantitative și a măsurilor cu efect echivalent restricțiilor cantitative;
- excepții de la principiul liberei circulații a mărfurilor;
- clauzele de salvagardare;
- jurisprudență: *Dassonville*, C-8/74; *Cassis de Dijon*, C-120/78;

8. Libera circulație a persoanelor și a serviciilor – jurisprudența în domeniu

- concepte;
- beneficiarii liberei circulații a persoanelor și a serviciilor;
- dreptul de deplasare și de sejur;
- libertatea exercitării unei activități economice;
- excepții de la principiul liberei circulații a persoanelor și a serviciilor;
- clauzele de salvagardare;
- jurisprudență: *Royer*, C-48/75; *Rutili*, C-36/75 *Lawrie Blum*; C-66/85; *Reyners*, C-2/74; *Bosman*, C-415/93.

Bibliografie

Doctrină:

1. Craig, Paul; de Búrca, Gráinne, *Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudență și doctrină*, ediția a IV-a, Editura Hamangiu, București, 2009;
2. Cristian Gavaldà, Gilbert Parleani, *Droit des affaires de l'Union Européenne*”, 6e édition, Litec, 2010;

3. Ferréol, Gilles, *Dicționarul Uniunii Europene*, Ed. Polirom, Iași, 2001;
4. Fuerea, Augustin, *Drept comunitar european. Partea generală*, Editura All Beck, București, 2003;
5. Fuerea, Augustin, *Instituțiile Uniunii Europene*, Editura Universul Juridic, București, 2002;
6. Fuerea, Augustin, *Manualul Uniunii Europene*, ediția a V-a, revăzută și adăugită după Tratatul de la Lisabona, Editura Universul Juridic, București, 2011;
7. Popescu, Roxana-Mariana.; Dumitrașcu, Augustina, *Dreptul Uniunii Europene. Sinteze și aplicații*, Editura Universul Juridic, București, 2011.

Culegeri de jurisprudență:

- S. Deleanu; G. Fabian; C.F. Costăș; B. Ioniță, *Curtea de Justiție Europeană. Hotărâri comentate*, Editura Wolters Kluwer, București, 2007.

Legislație:

1. Constituția României, republicată;
2. Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană (ratificat prin Legea nr.157/2005);
3. Tratatul privind Uniunea Europeană, varianta consolidată (după Tratatul de la Lisabona);
4. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene varianta consolidată (după Tratatul de la Lisabona);
5. Tratatul de la Lisabona (2007/2009).

Site-uri:

- www.curia.europa.eu – Curtea de Justiție a Uniunii Europene (Lista celor 57 de hotărâri din perioada 1954-2000 disponibile în limbile statelor care au aderat în 2007 - http://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_49505/liste-des-57-arrets-de-1954-a-2000-dans-les-langues-des-adhesions-2007);
- www.ena.lu – European Navigatore;
- www.ier.ro – Institutul European din România.